

نام‌های باستانی استان میانه (مرکزی)

www.ketab.ir

مصطفی پاشنگ

سرشناسه : پاشنگ مصطفی، ۱۳۲۸
 عنوان و نام پدیدآور : نام های باستانی استان میانه
 مشخصات نشر : تهران؛ مصطفی پاشنگ، ۱۳۹۵.
 مشخصات ظاهری : ۶۲۱ص
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۰۴-۶۹۰۸-۵
 وضعیت فهرست نویسی : فیفا
 موضوع : نام های جغرافیایی -- ایران -- میانه -- ریشه شناسی

موضوع : Names, Geographical—Etymology—Iran--Miyaneh

رده بندی کنگره : ۱۳۹۵ ۲پ ۳ی/۲۱۲۱ DSR
 رده بندی دیویی : ۹۵۵/۳۲۵۷
 شماره کتابشناسی ملی : ۴۵۸۸۱۲۶

ناشر: مولف

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۰۴-۶۹۰۸-۵

حروف چینی و صفحه آرای: دفتر فنی بهزاد: ۶۶۹۵۹۷۶۸
 نوبت چاپ: اول

تعداد صفحه: ۶۲۱

تاریخ نشر: ۱۳۹۴

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۴۵۰۰۰۰ ریال

آدرس: میدان انقلاب - روبروی سینما بهمن - تالار بزرگ کتاب - طبقه زیرهمکف -
 واحد ۳۸ - چاپ دیجیتال بهزاد

به نام خداوند بخشندهی مهربان

(پیش گفتار)

نام‌های باستانی شهرها و روستاها و کوه‌ها و کهریزها و کشتزارهای ایران گزارش کتبه‌ی زبان و فرهنگ چند هزارساله‌ی مردم ایران است. زیرا که مردم باستان ایران با خردمندی و تیزهوشی و برای جاودان کردن زبان پارسی اندام‌های بنیادین زبان خود را چو نام به هستی خود گذاشته‌اند. ژرف‌ساخت این نام‌ها اندام‌های بنیادین زبان پارسی است. زبانی که روزگاری بالنده بوده و به بخش بزرگی از جهان فراگیر شده است. از سوی دیگر این نام‌های باستانی گزارش کننده‌ی هم‌زبانی مردمی است. که در دوران باستان در سرزمین پهنای به نام ایران زندگی می‌کردند و بی‌پروا می‌توان گفت که نام‌های باستانی ایران، گنجینه‌ی نوشته‌ی ایرانیان باستان است. خوشبختانه گروه این نام‌ها اندک نیست. آنچه این نام‌ها در پشت گرد زمان و یا بی‌مهری زمانه و یکسوگرایی‌ها و یا خاکسپاری‌های مان سوز شدن پنهان است. اما چنان انبوه است که تنها در استان میانه (مرکزی) بیش از بیست و هزار نام زیبا و گوهریک که ژرف‌ساخت آن نام‌ها شالوده و بنیاد زبان پارسی کنونی است شناسایی شده و در این کتاب نوشتاری شده است.

اما نمی‌توان گفت که در این کتاب همه‌ی نام‌های باستانی استان میانه (مرکزی) شناسایی و نوشته شده است. زیرا که این کتاب تکیه بر پژوهش‌های میدانی داشته و همکاری و همیاری و پشتیبانی نبوده و پژوهش‌های میدانی به یاد، به زینه و تن فرسا و زمان‌بر بوده است. به گونه‌ای که پژوهش‌های میدانی آن سال‌ها به رازها، سیده و بارها نیازمند بازدیدهای دوباره بوده است و این زمان‌بر بودن یک نارسایی پدید آورده. مانند اینکه: تنها در ده سال کنونی گروه فراوانی از بخش‌ها شهرستان شده و گروهی از دهستان‌ها بخش و گروهی از روستاها دهستان نامیده شده‌اند و مرزهای جغرافیایی شهرستان‌ها دگرگون شده است. بی‌گمان در این دگرگونی‌ها روستایی از شهرستان تفرش به استان قم و یا از تیمره (خمین) به استان لرستان و یا از فراهان به کمیگان واگذار شده است. اما دیدگان آن بوده است که نام باستانی روستا یا کوهی شناسایی شده و مانیک (معنی) و گوهر درون‌هسته‌ی آن نام گزارش شود. چه آن روستا از شهرستان

اراک باشد و چه از سربند. زیرا که زمینه‌ی پژوهش این کتاب روزگاری پیش از تاخت و تاز تازیان است.

دیگر اینکه ژرف ساخت نام‌های باستانی گفتگویی همگانی نبوده و زبان شناسانه است بی‌گمان برای همگان یا کسانی که زبان‌شناسی پارسی نمی‌دانند کمی دور از ذهن بوده و به‌درستی دریافتی نخواهد بود، ناگزیر نگارش این کتاب در دو بخش انجام شده است تا برای همگان دریافتی باشد.

بخش یکم این کتاب چون فهرستی در سه ستون انجام شده است.

ستون یکم: م کنونی و یا نام بومیک شهر یا روستا و یا کوه نبشته شده است.

ستون دوم: نام باستانی آن با آوانگاری نوشته شده.

ستون سوم: مانیک (معنی) جایگاه یا نشانی شهر، روستا و کوه و... گزارش شده است. این بخش از کتاب بسیار ساده‌تر نبشته شده است.

بخش دوم: بی‌گمان برای هر کس که بخش یکم کتاب یا مانیک (معنی) نام شهر یا روستا را می‌خواند این پرسش پیش می‌آید که این نام‌ها چگونه ساخته شده‌اند و یا تکواژهای ریشه‌ای و یا تکواژهای هسته‌ای نام‌ها و یا زبان پارسی کدام هستند و یا اینکه زبان پارسی در چه روزگاری سامان یافته و زبان نامیده شده و یا چگونه این زبان ساخته شده است و یا اینکه زبان امروز پارسی که ما با آن سخن می‌گوییم چه گروه از واژگان زبان‌های باستانی را در خود دارد و با اندام‌های بنیادین این نام‌های باستانی در زبان امروز پارسی چه کاربردهایی دارد. برای پاسخ‌گویی به این پرسش‌ها و ده‌ها پرسش دیگر ناگزیر بخش دوم کتاب در چهارچوب یک داستان بلند گزارش شده است. داستانی که دیدگاه‌های گوناگونی را از گوشه‌های روشن و تاریک فرهنگ و زبان مردم این زمین را آشکار کرده و پرسش‌های فراوانی را با تکیه بر پژوهش‌های میدانی و زبان شناسانه پاسخ گو باشد.

داستان بلندی که بخش‌هایی از آن گزارش‌کننده‌ی رسم و آیین‌ها و باورها و نمادهای دوران باستان بوده و هم‌اکنون هم بر فرهنگ و زبان مردم امروز نوزن است. داستانی که

زمینه‌ی آموزش فرهنگ و زبان و ایران‌شناسی داشته و گه گاه نگاهی گذرا به باستان‌شناسی و تبارشناسی نیاکان مردم این استان دارد.

با همه‌ی این سخن‌ها بی‌گمان در این کتاب نادرستی‌هایی به چشم خواهد خورد، نگارنده خواهشمند است که اگر نارسایی یا نادرستی به چشم خورد، درست آن را با سند و گواه به این کوچک گزارش شود تا در چاپ دوم از نادرستی‌ها کاسته شود. زیرا که این نام‌های باستانی هنر و دیدگاه نگارنده نیست.

فرهنگ و زبان مردم ایران زمین نامیده می‌شود.

با درود و سپاس

مصطفی پاشنگ ۱۳۹۵/۱۰/۲۲